

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Криворізький державний педагогічний університет
Інститут педагогіки НАПН України**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**НАСТУПНІСТЬ У НАВЧАННІ
МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ РЕФОРМИ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

27 березня 2025 року

**Одеса
2025**

*Друкується згідно з рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Протокол № 16 від 29 травня 2025 року*

Програмний комітет:

Акірі Іон	доктор фізико-математичних наук (м. Кишинів, Республіка Молдова)
Акуленко І. А.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна)
Бурда М. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України (м. Київ, Україна);
Лодатко Є. О.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна)
Лов'янова І. В.	доктор педагогічних наук, професор (м. Кривий Ріг, Україна)
Матяш О. І.	доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця, Україна)
Онопрієнко О. В.	доктор педагогічних наук, ст. науковий співробітник, член-кореспондент НАПН України (м. Київ, Україна)
Романишин Р. Я.	доктор педагогічних наук, професор (м. Івано-Франківськ, Україна)
Скворцова С. О.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (м. Одеса, Україна)
Тарасенкова Н. А.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна);
Чашечникова О. С.	доктор педагогічних наук, професор (м. Суми, Україна);
Швець В. О.	кандидат педагогічних наук, професор (м. Київ, Україна)
Школьний О. В.	доктор педагогічних наук, професор (м. Київ, Україна)

Наступність у навчанні математики в умовах реформи загальної середньої освіти: реалії та перспективи: збірник тез доповідей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції, 25 березня 2025 р. / Міністерство освіти і науки України, ДЗ «ПНПУ імені К.Д. Ушинського» [та ін.]. Одеса, 2025. – 232 с.

До збірника увійшли результати наукових досліджень учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наступність у навчанні математики в умовах реформи загальної середньої освіти: реалії та перспективи» за такими напрямками: наступність та перспективність у формуванні математичних уявлень і понять дошкільників та першокласників; наступність у формуванні предметної математичної компетентності в початковій та базовій середній освіті; наступність у навчанні математики в базовій середній та профільній середній освіті; проблеми реалізації наступності у навчанні математичних дисциплін здобувачів фахової передвищої та вищої освіти; підготовка вчителя до реалізації принципу наступності у навчанні математики між різними рівнями освіти.

Для викладачів закладів вищої освіти, науковців, вчителів і здобувачів вищої освіти.

Матеріали подаються в авторській редакції

<i>Семенець С. П.</i>	46
Математичні здібності як внутрішній прояв математичної компетентності здобувачів освіти	

СЕКЦІЯ 1.

НАСТУПНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ У ФОРМУВАННІ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ І ПОНЯТЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ ТА ПЕРШОКЛАСНИКІВ

<i>Бальоха А. С.</i>	49
Використання Блоків Дьсенша у процесі пізнання природного довкілля вихованцями старшої групи	
<i>Березовська Л. І.</i>	51
Забезпечення наступності в логіко-математичному розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	
<i>Верещак Є. О.</i>	54
Вплив наступності у формуванні математичних уявлень на розвиток самооцінки дошкільників і першокласників	
<i>Гришина М. Ю.</i>	56
Вплив математичної підготовки дошкільників на мотивацію до навчання у початковій школі	
<i>Левченко К. П., Богдан Т. М.</i>	59
Розвиток математичних компетентностей у майбутніх першокласників за допомогою інноваційних методів	
<i>Меліхова В. В.</i>	62
Система ранньої профілактики дискалькульї у дітей дошкільного віку: підготовка майбутніх першокласників до успішного опанування математичних навичок	
<i>Нікулочкіна О. В.</i>	65
До проблеми формування математичних уявлень і понять у дошкільників і першокласників	
<i>Остапенко В. С., Запорожченко Т. П.</i>	68
Наступність та перспективність у формуванні математичних уявлень і понять у першокласників	
<i>Покрова С. В.</i>	71
Використання ігрових методів для формування математичних уявлень у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	

ВПЛИВ НАСТУПНОСТІ У ФОРМУВАННІ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ НА РОЗВИТОК САМООЦІНКИ ДОШКІЛЬНИКІВ І ПЕРШОКЛАСНИКІВ

Наступність у формуванні математичних уявлень — це процес поступового й послідовного переходу від початкових знань до складніших понять, що забезпечує цілісність і системність математичної освіти. У контексті дошкільної освіти та початкової школи ця наступність відіграє важливу роль у розвитку самооцінки дітей. Насамперед, це дійсно складний процес, який охоплює взаємодію когнітивного, емоційного та особистісного розвитку дітей.

Останнім часом є багато робіт, в яких безпосередньо чи у зв'язку із вивченням інших схожих проблем досліджується питання пов'язані з впливом наступності у формуванні математичних уявлень на розвиток самооцінки дошкільників та першокласників в цілому. Але, незважаючи на кількість інформації на цю тему, проблема не стала менш значимою, і досі тривають суперечки, щодо цього. Саме це обумовило вибір теми дослідження.

Мета дослідження - полягає в аналізі та обґрунтуванні ролі послідовного та систематичного формування математичних уявлень у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку для розвитку їхньої самооцінки.

З теоретичної точки зору, принцип наступності формуванні уявлень є одним з головним дидактичних принципів. Він передбачає встановлення тісних зв'язків між різними складниками систем освіти, зокрема, між дошкільною освітою та адаптаційним циклом початкової освіти. Це явище має не лише освітнє, а й психологічне значення, оскільки впливає на розвиток самооцінки дітей. У початковій школі ці уявлення поглиблюються через систематичне вивчення математичних понять та формування вміння розв'язувати задачі та завдання в цілому. Саме в початкових класах настає поступовий перехід від наочного матеріалу до абстрактних понять.

Наступність у навчанні полягає в узгодженні методів, форм і засобів навчання на всіх етапах освітнього процесу — від дошкільного закладу до початкової школи. Важливо, щоб педагоги враховували рівень математичної підготовки дітей, їхні індивідуальні особливості та темпи розвитку. Узгодженість дій вихователів і вчителів сприяє формуванню у дітей позитивного ставлення до навчання, віри у свої можливості, а отже — адекватної самооцінки. Якщо дитина досягає успіхів у математичних завданнях і отримує підтримку від дорослих, вона позитивно сприймає свої здібності та можливості. Натомість невдачі, відсутність підтримки або нерозуміння можуть призводити до розвитку страху перед навчанням.

Неможливо не відзначити, що у цьому процесі відіграє важливу роль педагог. Вихователі та вчителі мають створювати ситуації успіху для кожної дитини, підтримувати навіть невеликі досягнення, формувати позитивну мотивацію до навчання. Використання інтерактивних методів навчання, ігрових технологій, індивідуального підходу сприяє розвитку у дітей впевненості у своїх силах, позитивного ставлення до математичних завдань і адекватної самооцінки.

Для підтвердження, що ця проблема важлива наразі, було проведене дослідження у дітей в школі у вигляді тесту. Результати показали, що діти, які мали послідовну математичну підготовку як в дошкільному закладі, так і в початковій школі, мали більш позитивну самооцінку. Це підтвердило гіпотезу, що наступність в освіті сприяє формуванню впевненості в собі та своїх можливостях. А також виявлено, що позитивна підтримка з боку педагогів (вихователів і вчителів) сприяє розвитку у дітей віри у власні сили. Навіть у разі помилок чи невдач, педагогічна підтримка та конструктивна оцінка допомагають зберігати позитивну самооцінку.

Таким чином, можна зробити такі висновки, що наступність у формуванні математичних уявлень є ключовим чинником розвитку самооцінки дошкільників і першокласників. Вона дозволяє забезпечити системність навчання, врахувати індивідуальні особливості дітей, сформувати в них позитивне ставлення до власних можливостей, що є основою для успішного навчання в майбутньому. А також важливо пам'ятати значення взаємодії між дошкільними установами та школами. А саме про необхідне забезпечення злагодженого співробітництва між дошкільними закладами та початковими школами.

Список використаних джерел

1. Чупахіна, С. В. Вплив педагогічних умов на формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Київ: Видавництво "Шкільний світ". 2020.
2. Масюк, О. М., Сінопальнікова, Н. М., Титаренко, Л. І. Наступність дошкільної та початкової освіти у формуванні математичної компетентності дітей з мовленнєвими порушеннями. Житомир: Видавництво "Полісся". 2019.
3. Мельник, Н. В. Психологія розвитку дитини: від дошкільного віку до початкової школи. Львів: Видавництво "Світ знань". 2017.
4. Дяченко, О. О. Психологічний розвиток дитини в контексті наступності освіти. Київ: Видавництво "Педагогічна думка". 2020.

Анотація. Верещак Єлизавета Олександрівна. Вплив наступності у формуванні математичних уявлень на розвиток самооцінки дошкільників і першокласників. Дослідження з цієї теми аналізує важливість послідовного розвитку математичних знань у дітей через дошкільний та початковий етап навчання. Встановлено, що правильна організація навчання сприяє формуванню

позитивної самооцінки, підвищуючи впевненість дітей у своїх математичних здібностях.

Ключові слова: наступність, математичні уявлення, самооцінка, дошкільники, першокласники.

Abstract. Vereshchak Elizaveta Oleksandrivna. The influence of continuity in the formation of mathematical ideas on the development of self-esteem of preschoolers and first-graders. The study on this topic analyzes the importance of the consistent development of mathematical knowledge in children through the preschool and primary stages of education. It has been established that the correct organization of education contributes to the formation of positive self-esteem, increasing children's confidence in their mathematical abilities.

Keywords: continuity, mathematical ideas, self-esteem, preschoolers, first-graders.

М. Ю. Гришина

здобувачка другого (магістерського) освітнього рівня
вищої освіти спеціальності «Початкова освіта»,
Херсонський державний університет,
м. Івано-Франківськ, Україна
miragryshyna19@gmail.com

ВПЛИВ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДОШКІЛЬНИКІВ НА МОТИВАЦІЮ ДО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Мотивація до навчання відіграє ключову роль у формуванні особистості, оскільки без неї неможливий ефективний освітній процес та розвиток прагнення до самовдосконалення, самоосвіти.

Проблема формування мотивації в педагогіці і психології не є новою. Вона знайшла своє відображення в роботах багатьох науковців: Л. Божович, В. Давидова, А. Леонтьєва, Г. Костюка, А. Маслоу, М. Матюхіної, С. Максименка, Г. Щукіної.

Мета дослідження полягає в розумінні та здатності оцінити вплив ефективної математичної підготовки дошкільників на мотивацію до навчання першокласників.

У психолого-педагогічній літературі мотивація часто розглядається як сукупність мотивів, що детермінують поведінку та діяльність людини. Так, С. Гончаренко в Українському педагогічному словнику мотивацію визначає як «систему мотивів, або стимулів, яка спонукає людину до конкретних форм діяльності або поведінки» [1, с. 217].

Поняття «мотивація навчання» трактується як комплекс взаємопов'язаних чинників, які спонукають особистість до навчальної діяльності. Для дослідження навчальної мотивації молодших школярів використовуємо класифікацію Л. Божович. Д. Кікнадзе, Х. Хекхаузена, які виокремлюють дві основні групи мотивів, що націлюють дитину на навчання:

Збірник тез доповідей

**Наступність у навчанні математики в умовах
реформи загальної середньої освіти:
реалії та перспективи**

Сайт бібліотеки Університету Ушинського:

<https://library.pdpu.edu.ua>